

Afryka w polityce Unii Europejskiej, szanse i wyzwania dla Polski

18 września 2014 r.

Aula Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych UW
ul. Nowy Świat 69

Organizatorzy: Instytut Europeistyki Wydziału
Dziennikarstwa i Nauk Politycznych UW

W ramach I Kongresu Europeistyki odbył się panel naukowy, którego tematem były m.in. następujące kwestie:

- Afryka Subsaharyjska – nowy wschodzący rynek na gospodarczej mapie świata;
- Afryka to nie tylko choroby i wojny – czyli o afrykańskich stereotypach;
- Członkostwo w UE a polska polityka afrykańska – cele, założenia i wyzwania;
- Stosunki handlowe Polska-Afryka Subsaharyjska;
- Jak robić biznes z Afryką?
- Obecność Polski w misjach wojskowych UE w Afryce – implikacje dla stosunków gospodarczych;
- RPA – strategiczny partner UE i Polski;
- Pomoc rozwojowa jako element polskiej aktywności w Afryce.

Panel otworzył i poprowadził dr Kamil Zajączkowski z Instytutu Europeistyki UW. Uczestnikami panelu byli: dr Andrzej Łupina – Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej, prof. dr hab. Arkadiusz Żukowski z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, dr hab. Wiesław Lizak z UW, dr Małgorzata Bonikowska – Prezes Centrum Stosunków Międzynarodowych, partner w Ośrodku Dialogu i Analiz THINKTANK, mgr Anna Masłoń-Oracz – Prezes Maroney Group, mgr Paulina Pietrowiak – UW i mgr Omenaa Mensah ze Szkoły Głównej Handlowej.

Konkluzje panelistów nie napawały optymizmem i sprowadzały się ogólnie rzecz biorąc do stwierdzenia, że Polska nie wykorzystuje swoich szans współpracy z Afryką, zarówno na płaszczyźnie gospodarczej, naukowej i kulturalnej. Składa się na to wiele przyczyn – przede wszystkim niewykorzystanie potencjału dyplomatycznego (zamyka się placówki zamiast je utrzymywać lub tworzyć nowe). Polska polityka zagraniczna to „krok do przodu, a dwa kroki do tyłu”. Nawet szeroko zakrojony program pożytecznej inicjatywy GoAfrica nie znajduje odzwierciedlenia w realnej strategii gospodarczej. O pożytkach, zakresie i szansach współpracy gospodarczej Polski z Afryką można przeczytać w Kronice Instytutu Afrykańskie-

go z grudnia 2014 r., poświęconej niemal w całości relacji z II Polsko Afrykańskiego Kongresu Partnerstwa i Współpracy PolandAfrica-2014, która odbyła się w listopadzie 2014 r. w siedzibie Instytutu w Łodzi.

Atuty przemawiające za współpracą z Afryką są ważne, szczególnie fakt, że Polska nie była państwem kolonialnym, a więc jesteśmy w Afryce dobrze postrzegani. W Afryce, wprawdzie powoli, ale następuje wzrost zamożności i wzrost aktywności gospodarczej, wzrost PKB, rozwój handlu i telefonii komórkowej i rozwój turystyki (pomimo zagrożeń chorobami). Jest znacznie mniej konfliktów zbrojnych, chociaż konflikty stwarzają teraz w Afryce wielkie koncerty.

Kontynuując wątek krytycznej oceny relacji polsko-afrykańskich, paneliści zgodnie podkreślali fakt, że Afryka ma surowce, a Polska zamyka ambasady w Afryce, co pozostaje w sprzeczności z dobrze rozumianym interesem ekonomicznym naszego kraju.

Szansa dla Polski to wykorzystanie w kontaktach z Afryką afrykańskich absolwentów polskich wyższych uczelni. Chiny zapraszają studentów, aby później mieć ułatwione kontakty. My nie dajemy afrykańskim studentom stypendiów i tracimy szanse na takie kontakty, a polskie ambasady nie są zainteresowane werbowaniem studentów z Afryki. Tymczasem studenci i przyszłe kadry naukowe tworzą elity, które są naturalną bazą w kontaktach biznesowych. Pomędzy MSZ a Ministerstwem Gospodarki brak jest w tej dziedzinie współpracy i brak rozwiązań instytucjonalnych. Uczestnicy zgodni byli co do tego, że powinno się także zaproponować Ministerstwu Nauki i Szkolnictwa Wyższego stworzenie programu przyjmowania zagranicznych studentów na polskie uczelnie.

Pomoc rozwojowa Afryce powinna być świadczona, ale przede wszystkim na zasadzie partnerstwa i współpracy, a humanitarna swoją drogą, kiedy jest potrzebna. Tymczasem współpraca i pomoc nie jest elementem polskiej polityki zagranicznej.

Małgorzata Szupejko